

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

Zahrádkové pěstování

Zaměření školy: zemědělství a přírodní vědy

Motto: Budeš-li pozorně naslouchat dětem, budeš se pořád smát.

Steve Allen

Obsah

1.	Identifikační údaje o mateřské škole.....	3
2.	Obecná charakteristika školy	4
3.	Podmínky vzdělávání	5
3.1.	Věcné podmínky a materiální podmínky.....	5
3.2.	Životospráva.....	7
3.3.	Psychosociální podmínky	8
3.4.	Organizace.....	10
3.5.	Řízení mateřské školy.....	13
3.6.	Personální a pedagogické zajištění	14
3.7.	Spoluúčast rodičů s mateřskou školou.....	14
3.8.	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	15
3.9.	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	16
3.10.	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	17
3.11.	Podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let	17
4.	Charakteristika vzdělávacího programu	18
5.	Vzdělávací obsah.....	25
5.1.	Výchovná část.....	25
5.2.	Interakční oblasti.....	25
5.3.	Obsah vzdělávání.....	31
6.	Evaluační systém.....	55
7.	Závěr.....	58

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název školy: Mateřská škola Zahradka Říčany, příspěvková organizace
Adresa objektu: Labská 2577/6, 251 01 Říčany
Zřizovatel: Město Říčany, Masarykovo nám. 53/40, Říčany
IČO: 03287491
IZO: 181070359
Ředitelka: Klára Dvořáková
Zastupující učitelka: Anna Zemanová

Telefon: ředitelka 727 943 646
hospodářka 725 901 320

e-mail: reditelka@mszahradka.ricany.cz
zastupkyne@mszahradka.ricany.cz
hospodarka@mszahradka.ricany.cz

Web školy: www.zahradkaricany.cz

Č.j.: 4/2022

Právní forma: Příspěvková organizace s právní subjektivitou, zřízená na dobu neurčitou, vystupuje v právních vztazích svým jménem. Ve své činnosti se řídí zákony a dalšími obecně závaznými právními předpisy a pokyny zřizovatele, jehož kontrole podléhá.

Platnost dokumentu od: 1. 1. 2022

Zpracoval kolektiv učitelů mateřské školy.

Klára Dvořáková
ředitelka mateřské školy

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je příspěvkovou organizací, která zahájila provoz po kolaudaci a zápisu do školského rejstříku v roce 2015. Jedná se o novostavbu s atraktivními prostory a moderním vybavením. Nachází se v přírodním prostředí na okraji města Říčany, okres Praha východ. V okolí školy můžeme najít různé ekosystémy a rozmanitou přírodu (pole, rybníček, louku a vilovou část města se zahrádkami). Mateřská škola je čtyřtřídním zařízením s nejvyšší povolenou kapacitou 112 dětí.

Koncepce školy je zaměřená na environmentální výchovu. – **zemědělství a přírodní vědy**. U dětí budeme prohlubovat vztah k přírodě, pracovní návyky, třídění odpadů a zdravý životní styl. Koncepčně jsou řešeny i názvy tříd, třídy jsou věkově heterogenní, dle aktuálně přijatých dětí. Ve třídách posilujeme činnosti posilující vzájemnou komunikaci, spolupráci, důraz je kladen na adaptaci nově přichozích dětí, rozvoj sociálních dovedností a tolerance. Třídy s věkově staršími dětmi v posledním roce předškolního vzdělávání jsou zaměřeny na rozvoj školních dovedností.

Budova školy je obklopena pěknou zahradou s novými herními prvky, jako jsou pružinová houpadla, skluzavky s dřevěnými hracími prvky, kolotoč, houpací kruh a dvě pískoviště s krycími a stínícími plachtami, jež zajišťují písku naprostou hygienickou nezávadnost. Všechny tyto prvky již odpovídají normám EU. Dle zaměření školy je v části zahrady environmentální koutek, jedná se o záhonky, kde je možné pěstovat zeleninu, bylinky či jiné rostliny. V oblasti sportovní klademe požadavky na dostatečné vybavení sportovními pomůckami pro pohybové aktivity dětí předškolního věku a rozvoj obratnosti dětí.

Na pozemku vedle nové mateřské školy Zahrádka v ulici Labská vyrostla již na konci roku 2015 inspirativní a atypická zahrada se čtyřmi typy přírodního prostředí – sadem, lesem, zahrádkou a vodní částí. Jedinečná přírodní zahrada se sadem s ovocnými stromy, malým lesíkem, zahrádkou se záhonky a vodní částí se soustavou korýtek a kanálků vznikla na pozemku města o rozloze téměř 1800 m² za významné podpory Operačního programu životního prostředí a Ministerstva životního prostředí. Děti dovádějí na nejrůznějších prolézačkách, houpají se v sítích, hrají si na pískovišti, skluzavkách nebo v bludišti.

Třídy

Zelená třída Jablíčka

Červená třída Třešničky

Modrá třída Švestičky

Žlutá třída Hruštičky

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky a materiální podmínky

Mateřská škola je nově vybudované účelové zařízení pro předškolní vzdělávání. Stavba byla zahájena v roce 2014 a zprovozněna v roce 2015. Škola má úzký vztah se zřizovatelem, zákonnými zástupci, veřejností i ostatními školami.

Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy podle platných předpisů a jsou vyhovující pro skupinové i individuální činnosti s dětmi.

a) Interiér

Mateřská škola s environmentálním zaměřením a s bezprostředním vztahem k živé i neživé přírodě splňuje podmínky podnětného prostředí, rozvoj tvořivosti a estetiky, neboť prostředí mateřské školy je jedním z pilířů výchovy a vzdělávání.

Výchovný systém je charakterizovaný hrou s dostatkem pomůcek, hraček i podnětů, vhodnou motivací, kdy při všech činnostech se vychází z přirozeného zájmu dětí.

Vybavení školy odpovídá všem požadavkům kladeným na vybavení předškolního zařízení. Prostředí tříd je inspirativní, vstřícné, splňující bezpečné a hygienické prostředí.

Mateřská škola má přiměřeně velké prostory. Každou třídu tvoří část herny s kvalitně vybavenými tematickými hracími koutky pro volné hry, pohybové aktivity dětí a přímou pedagogickou činnost a v odpoledních hodinách slouží pro odpočinek, relaxaci dětí a další odpolední zájmové činnosti. Vybavení pomůckami a hračkami odpovídá věku dětí, jsou pořízeny pomůcky pro rozvoj tělesné zdatnosti, motoriky, koordinace pohybů, orientace v prostoru. Druhou část třídy tvoří stolky sloužící pro stravování dětí, pedagogickou práci a jiné činnosti.

Třídy jsou vybaveny barevným a funkčním dětským nábytkem pro mateřské školy a vhodnou podlahovou krytinou, vše esteticky laděné pro děti předškolního věku. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí a náčiní, zdravotně hygienická zařízení jsou uzpůsobena počtu a potřebám dětí a odpovídají hygienickým a bezpečnostním požadavkům. Hračky, pomůcky, náčiní a ostatní doplňky jsou umístěny tak, aby byly dětem dostupné, aby si je mohly samy brát i ukládat. Průběžně dle finančních možností a potřeb provozu bude vybavení školy rozšířeno o nový inventář. Děti se mohou podílet svými pracemi na výzdobě tříd a chodeb školy. K těmto účelům jsou využívány nástěnky různých velikostí jak ve třídách, tak na chodbách. Vedení školy se snaží průběžně vyhovět dalším požadavkům na vybavení tříd ze strany učitelů a dětí. Ve škole je dostatek výtvarného materiálu a didaktických pomůcek, hudebních

nástrojů. Didaktické pomůcky jsou voleny s ohledem na kvalitu i ve vztahu k věkovým zvláštnostem dětí. Všechny třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí a vhodným softwarem pro předškolní vzdělávání.

b) Exteriér

Školní zahrada je koncepčně řešená, osázená dřevinami, ovocné stromy tvoří symboly tříd. Jsou zde záhonky rozvíjející pracovní činnosti dětí, vhodné pro pozorování přírody a úrody. Kompostárna zahradního bioodpadu je umístěna mimo hrací plochu zahrady, ale dostupná pro výchovně vzdělávací činnosti a pozorování. Dětská pískoviště mají ochranu krycími plachtami pro zachování hygienických podmínek a stínící plachty pro ochranu dětí před přímým sluncem. Náš školní vzdělávací program je zaměřen na environmentální výchovu, podporujeme zdravý životní styl a rozvíjíme sportování a pohyb dětí, badatelství a přírodní vědy.

Z toho důvodu je důležitá prostorná část zahradního pozemku pro volný pohyb dětí při pobytu venku. Naší snahou je prevence před rizikovými vlivy a bezpečnosti (program s hasiči, policií), dále pořádání environmentálních programů a společných akcí s rodiči a dětmi. Využíváme jednotlivé části zahrady, ale i zahradu jako celek.

Údržba zeleně a běžný úklid zahrady je pravidelně zajišťována zaměstnancem školy a dle potřeb zahradnickou firmou.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů a pravidelných revizí.

Zabezpečení školy:

- školní budova není volně přístupná zvenčí, každý zaměstnanec a rodič má čip nebo kartu, kterým si odemkne branku, každý ze zaměstnanců školy, který otevírá budovu cizím příchozím, je povinen zjistit důvod jejich návštěvy a zajistit, aby se nepohybovali nekontrolovatelně po budově, během provozu školy jsou zevnitř volně otevíratelné dveře hlavního vchodu i všech únikových východů
- objekt je vybaven tlačítkovým audio video panelem, který je umístěn před vstupními dveřmi do objektu
- přístup na pozemek školy je řešen uzamykatelnými vratky z veřejného prostranství, dále oplocenou částí až k hlavnímu vchodu do budovy, který je jeden pro všechny příchozí zaměstnance školy a zákonné zástupce s dětmi
- příjezdová vrata pro dodavatele jsou v zadní části budovy, která je oplocená kolem školy s uzamykatelnými vratky, aby nebylo možné volně vstoupit do zahrady školy

3.2. Životospráva

Kolektiv všech zaměstnanců dává dětem přirozený vzor, podle zásad zdravého životního stylu, spolupráce a respektování druhých. Stravování dětí v mateřské škole se řídí platnými zákony a vyhláškami, závislémi na cenách potravin. Je zajišťováno přípravou dopoledních přesnídávek a odpoledních svačinek, která je umístěna v přízemí u třídy. Součástí přípravy/výdeje je i větratelný příruční sklad přivezených potravin. V prvním patře je kancelář hospodářky školy. Rozmístění jednotlivých prostor a jejich vnitřní uspořádání pro přípravu a výdej stravy vyhovuje požadavkům hygienických předpisů. Strava v naší mateřské škole je vyvážená a pestrá. Celodenní školní stravování v mateřské škole zabezpečuje firma ARTER Catering servis. Při přípravě jídel se postupuje podle vyhlášky MŠMT č. 107/2005 Sb., o školním stravování (dále jen Vyhláška o školním stravování) a řídí výživovými normami a zásadami zdravé výživy. Termoporty s obědy a svačinami jsou dováženy do mateřské školy, doprava je zajištěna stravovací firmou ARTER Catering servis a odpovídá hygienickým podmínkám pro přepravu jídel. Odpolední svačinu zajišťuje firma ARTER Catering servis, kterou denně přiváží s obědy. Pracovní proces a organizaci řídí hospodářka školy ve spolupráci s firmou ARTER Catering servis. Podmínky vycházejí z výživových norem, spotřebního koše, průměrné spotřeby potravin, rozpětí finančních normativů a školního vzdělávacího programu, který je postaven na zdravém životním stylu. Jeho nedílnou součástí je zdravé stravování s dostatkem ovoce, zeleniny, s nižším obsahem nevhodných tuků a uvedení alergenů. Upevňujeme správné stolování, sebeobsluhu, používání příborů. V rámci „pitného režimu“ mají děti po dobu svého denního pobytu v mateřské škole k dispozici nápoje (čaj, ovocné šťávy, vitamínové nápoje, džusy a pitnou vodu), které jsou připravovány podle zásad zdravé výživy a se zaměřením na častou obměnu jednotlivých druhů nápojů. Děti požívají nápoje v průběhu celého pobytu v mateřské škole v samoobslužném režimu podle vlastního pocitu žízně. V době pobytu dětí venku je na zahradě pítka, které zabezpečuje nepřetržitý přísun vody dle potřeb dětí k jejich samostatné sebeobsluze.

Denní stravování v MŠ se skládá:

dopolední přesnídávka

oběd

odpolední svačina

Mezi jídly dodržujeme předepsané intervaly pro správné trávení. Ranní přesnídávka je podávána formou sebeobsluhy, dle pocitu hladu a chuti dětí. Ty si svou manuální zručnost a samostatnost zdokonalují vlastní sebeobsluhou. Děti nejsou do jídla nuceny, nýbrž motivovány, aby alespoň ochutnaly. Na základě ústní i písemné dohody se zákonnými zástupci je v ojedinělých případech (změna zdravotního omezení během školního roku) možné nastavit dietní omezení dětí.

Pobyt venku se pravidelně uskutečňuje dopoledne min. 2 hodiny za každého ročního období. Přizpůsobuje se rozptylovým podmínkám a počasí. Školní zahrada je vhodným prostředím k volnému pohybu venku a slouží v letních měsících nejen k prodlouženému pobytu, ale i k přímé pedagogické práci, pohybovým možnostem a odpoledním aktivitám. Zdravý vzduch přispívá k posilování organismu a otužování jako prevence před nemocemi a oslabení imunity.

Při pobytu dětí v mateřské škole se snažíme během dne dětem zajistit dostatek odpočinku a relaxace, stejně tak jako volného pohybu venku a ve třídě. Respektujeme individuální potřeby dětí a náš denní program je flexibilní, abychom se mohli přizpůsobovat aktuální situaci, počasí a prostředí školy. K pravidelným denním činnostem patří tělovýchovné chvilky, rytmizace, pohybové hry, zdravotní cviky, logopedické chvilky a relaxace a další aktivity školy.

Předškolní vzdělávání probíhá v prostorách, které jsou dostatečně velké, vzdušné a dobře větratelné.

Pro děti předškolního věku je odpočinek velmi důležitý. Děti si při relaxaci vyslechnou pohádku a také mohou poslouchat relaxační hudbu. Preferujeme přímé čtení z knih učitelem a následné povídání o textu s dětmi. Odpočinek po obědě je na všech třídách, protože i většina starších dětí projevuje známky únavy a na lehátku usíná. Při odpoledním odpočinku si děti s menší potřebou spánku prohlížejí knížky, děti v posledním roce předškolního vzdělávání mají odpočinek zkrácený dle potřeby a mají aktivity v klidovém režimu u stolečků.

3.3. Psychosociální podmínky

Mateřská škola je postavena na základě otevřené komunikace, pozitivním klima, spolupráci a zpětné vazbě. Respektujeme potřeby a životní styl každé rodiny. Předškolní vzdělávání nabízí zázemí a odbornou podporu rodiny pro výchovu a vzdělávání dítěte a dále:

- je preferován individuální přístup ke každému dítěti s ohledem k jeho věkovým schopnostem a zvláštnostem
- respektují se individuální zvláštnosti dětí, jejich potřeby s důrazem na citovou stránku osobnosti a omezení stresových faktorů

- pečuje se o nadané děti s přihlédnutím k užším zájmům dětí i rodičů
- směřuje k celkovému rozvoji osobnosti
- prohlubuje environmentální etiky (zodpovědnost, ochrana životního prostředí)

Smyslem práce celého kolektivu je vytvoření smysluplného tolerantního prostředí pro spokojené dítě a jeho harmonický rozvoj. Nově příchozím dětem umožňujeme individuálně přizpůsobený adaptační režim. Rodiče se mohou s učitelem dohodnout na vhodném postupu tak, aby byly respektovány individuální potřeby dítěte.

Děti jsou rozděleny do heterogenních tříd, ale na základě věkového rozmezí ze zápisu. V případě přání rodičů mohou být sourozenci či kamarádi umístěni společně, ale pouze za předpokladu, že to umožňuje věkové sestavení tříd. Mezi dětmi se upevňují přátelské vztahy, vzájemná pomoc a respekt, dle programů a cílů školy je nastavena prevence před nežádoucími vlivy a nežádoucím chováním.

Známky šikany či vyčleňování dětí a problémy se začleněním dětí jiných národností jsou ihned řešeny učitelem či ředitelkou školy.

Usilujeme o to, aby se děti cítily v naší mateřské škole dobře, spokojeně a bezpečně. Respektujeme jejich potřeby, postupnou adaptaci na nové prostředí, děti nezatěžujeme a všechny mají rovnocenné postavení. Volnost je vyvážena nezbytnými omezeními, vyplývajícími z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád. Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si. V dětech rozvíjíme citlivost a vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, empatii, vzájemnou pomoc a podporu. Děti jsou seznamovány s pravidly chování tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. Učitel se plně věnuje vztahům ve třídě, nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany). Je počítáno s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá potřebám života předškolního dítěte, je mu pochopitelná a blízká.

Učitelé a ostatní zaměstnanci školy se snaží vytvářet podnětné prostředí pro děti, aby se cítily v mateřské škole spokojeně, jistě a bezpečně. Děti se seznamují s pravidly a normami chování, jejich osobní svoboda a volnost jsou respektovány do určitých mezí, které jsou v souladu se stanovenými pravidly. Vzdělávání dětí rozvíjíme přirozenou cestou, prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností, uskutečňuje se ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytují (vše je provázáno a propojeno) – spontánní a řízené aktivity jsou vyvážené. V zájmových aktivitách pečujeme o děti talentované i individuálním přístupem k dětem vyžadujícím zvláštní péči.

Vytváříme podnětné a pohodové prostředí, respektujeme touhy a přání dětí, poskytujeme dětem časovou rezervu k získání potřebných návyků, nabízíme vhodné hračky a pomůcky,

respektujeme pracovní tempo dětí, využíváme pochvalu, radu. Rozvíjíme sociálně-kulturní postoje, vedeme k přátelství a soudržnosti s dětmi jiných národností, učíme vnímat různost kulturních komunit. Učitelé i ostatní zaměstnanci školy se snaží, aby děti byly v naší mateřské škole spokojené a prožívaly zde radostné dětství.

3.4. Organizace

Mateřská škola má 4 třídy a jejich složení je heterogenní, tzv. třída věkově smíšená. Děti rozřazujeme do tříd tak, aby byla jejich vrstevnická skupina co nejrovnoměrněji zastoupena.

Heterogenní třída

- klidnější a kratší adaptace nováčka
- starší děti se učí převzít určitou míru odpovědnosti ve svém chování a postojích
- potřeba partnerství a spolupráce při herních činnostech
- společné soužití mladších a starších dětí jako prostředek pro rozvoj sounáležitosti, soucítění, ohleduplnosti, vzájemné tolerance
- probuzení přirozené sociální potřeby spolupráce – pomoc starších dětí v sebeobslužných návycích a dovednostech, upevňování hygienických návyků, rozvoj kulturních návyků
- vytváření kladných citových vlastností mezi dětmi, starší děti jako vzor (napodobování situací jako v rodině)
- mladší děti získávají dovednosti a návyk chování, které jim umožňuje správně reagovat v různých situacích
- vzájemnou komunikací získávají mladší děti poznatky o okolním světě, rozšiřují si slovní zásobu, učí se chápat význam slov, rozvíjí se správná výslovnost

Denní řád máme pružný, snažíme se reagovat na individuální a aktuální potřeby dětí, učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Snažíme se, aby veškeré aktivity podněcovaly k vlastní aktivitě dětí.

Učíme postupně děti samostatnosti a ohleduplnosti k ostatním a k jejich práci vyžadující klid a soustředění. Děti mají dostatek času pro spontánní hru, snažíme se poskytnout prostor pro to, aby ji mohly dokončit nebo v ní pokračovat později.

Pracujeme s dětmi individuálně i frontálně, ve velkých i malých skupinách, dle aktuálního námětu a vzdělávacího bloku. Při všech činnostech přihlížíme k věku dětí, jejich individuálním zvláštnostem, biorytmu a náročnosti jednotlivých činností. Předškoláci

pravidelně pracují s programem pro ně určeném. Akceptujeme osobnostní specifika a podmínky jednotlivých tříd, reagujeme na různé možnosti a příležitosti, které se v průběhu roku objevují.

V mateřské škole dodržujeme osobní soukromí dětí, nemusí se účastnit společných činností ve třídě, respektujeme jeho volbu. Do denního programu se snažíme zařazovat zdravotně preventivní pohybové aktivity a vzdělávání formou prožitku. Obrázky dětí nebo i jiné výrobky si děti někdy nosí hned domů, jindy je vystavujeme ve třídě nebo v šatnách. Nepřekračujeme stanovené počty dětí ve třídách. Snažíme se, aby spojování tříd bylo maximálně omezeno.

Organizace dne je přizpůsobována podle aktuální situace, konkrétních akcí a provozu školy (divadelní představení, sportovní i jiné soutěže mimo školu, výlet, návštěvy u nás i mimo MŠ). Při nástupu do MŠ umožňujeme dětem individuální adaptační režim, na kterém se dohodnou učitelé s rodiči tak, aby vyhovoval co nejvíce dítěti.

Časové rozvržení je orientační, umožňuje učitelům upravovat intervaly podle aktuálních potřeb a okolností. Organizace je také přizpůsobována a měněna podle konkrétních akcí provozu školy (např. divadelní představení, výlety, návštěvy, prázdninový provoz atd.). V průběhu dne se učitelé věnují také dětem s odloženou školní docházkou.

Všechny interakční oblasti se prolínají každým dnem, různé činnosti se střídají a kombinují (hudební, pohybové, rozumové, výtvarné, pracovní a jiné).

6.30 - 8.30	Zahájení provozu scházení všech dětí <ul style="list-style-type: none"> ➤ spontánní zájmové aktivity ➤ volné a námětové hry ➤ tvořivé koutky ➤ individuální práce s dětmi
8.30 - 9.15	Tělovýchovné a pohybové chvíle, osobní hygiena, svačina <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdravotní cvičení, pohybové hry ➤ sebeobsluha ➤ stolování
9.15 - 9.45	Výchovně vzdělávací činnost dle školního vzdělávacího programu <ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivity zaměřené na rozvoj dítěte ve všech oblastech předškolního vzdělávání ➤ didaktická činnost ➤ prosociální aktivity, řízené činnosti ➤ rozvíjení rozumových, sociálních a fyzických znalostí a dovedností dětí ➤ jazykové chvíle, motorika mluvidel, dechová cvičení, fonemický sluch ➤ individuální a skupinové činnosti - výtvarné, pracovní, hudební a dramatické ➤ rozvoj předmatematické gramotnosti ➤ zájmové a psychomotorické hry ➤ práce s interaktivní tabulí
9.45 - 11.45	Pobyt venku <ul style="list-style-type: none"> ➤ tematické vycházky do okolí školy, pozorování přírody ➤ hry na zahradě ➤ sportovní a pohybové aktivity ➤ pracovní činnosti na zahradě, péče o stromky a záhonky
11.45 - 12.30	Oběd, osobní hygiena dětí <ul style="list-style-type: none"> ➤ sebeobsluha (používání příboru, příprava stolu apod.) ➤ seznamování se zdravým životním stylem a stravovacími návyky a zdravými potravinami ➤ spolupráce, kooperace, pomoc při úklidu a přípravě stolování
12.30 - 13.00	Předávání dětí po obědě zákonným zástupcům a zmocněným osobám
13.00 - 14.30	Odpočinek na lehátku respektující rozdílné potřeby dětí <ul style="list-style-type: none"> ➤ četba a poslech pohádek, relaxační hudba Nejstarší věková skupina: klid na lehátku je zkrácen dle potřeb dětí <ul style="list-style-type: none"> ➤ další nabídka činností v klidovém režimu ➤ individuální a skupinová práce dle věku a potřeb dětí: ➤ stolní hry, grafomotorická cvičení, logopedická prevence ➤ práce s předškoláky a s dětmi s odkladem školní docházky
14.30 - 15.00	Osobní hygiena, odpolední svačina
15.00 - 17.00	Odpolední zájmové činnosti a aktivity dětí <ul style="list-style-type: none"> ➤ volné hry dětí ➤ volnočasové aktivity a kroužky ➤ pokračování didakticky cílených a individuálních činností ➤ práce s interaktivní tabulí ➤ pobyt na zahradě MŠ - dle počasí a ročního období Odpolední předávání dětí zákonným zástupcům a zmocněným osobám

3.5. Řízení mateřské školy

Za odbornou a pedagogickou úroveň výchovně vzdělávací práce na škole a za efektivní využívání svěřených prostředků odpovídá ředitelka školy. Nároky na učitele budou směřovány do oblasti odborné, tvořivé a do oblasti přístupu k dítěti. Učitelky jsou plně zodpovědné za svěřené děti, za respektování potřeb pro efektivní rozvoj jejich osobnosti.

Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, podporuje a motivuje je ke spolupráci, předem určí kompetence nad rámec jejich přímé výchovně vzdělávací činnosti. Učitelský sbor si průběžně předává zkušenosti, spolupracuje, ke spolupráci zve i zákonné zástupce. Z výsledků kontrolní a evaluační činnosti jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Ředitelka s učiteli vypracovává školní vzdělávací program, hlavní cíle vzdělávání, očekávané a konkretizované výstupy souvisejícími s RVP PV. Třídní vzdělávací programy tvoří učitelé, dle platového zařazení katalogu prací. Plánování pedagogické práce a chodu MŠ vychází z analýzy práce, využívá zpětné vazby z kontrolní, hospitační a evaluační činnosti. V mateřské škole jsou stanoveny řády, směrnice a informační systém pro rodiče i zaměstnance, jedná se o nástěnky školy, webové stránky, pro zaměstnance pravidelné porady.

Využívá se několika forem kontrolní činnosti. Především orientační vstupy, hospitace zaměřené na promyšlenost práce s dětmi, vztahu učitele k dětem, úrovně dovednosti dětí a sledování vedení evaluačních listů. Dále denní sběr informací, výsledky činnosti dětí, průběžné kontroly třídní dokumentace, dodržování řádů a směrnic školy, ale i kontroly na podněty ze strany zákonných zástupců a veřejnosti.

Všechny formy jsou prováděny tak, aby se zaměstnanec necítil ohrožen, ale aby se prokázaly jeho skutečné kvality práce. Zpětná vazba se závěry jsou součástí kontroly. V případě zjištěných nedostatků vedoucí zaměstnanec zaujímá stanoviska k jejich urychlenému odstranění.

Zaměstnancům jsou tato opatření oznámena nejen slovně, ale i písemně. Pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci jsou proškolení z bezpečnosti práce, BOZP PO a o mimořádných událostech (CO), další proškolení se provádí podle platných předpisů. Termíny pedagogických a provozních porad jsou dle potřeby a aktuálních pedagogických problémů.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se ZŠ Masarykovo náměstí, s ostatními mateřskými školami, Muzeem Říčany, dětskou knihovnou, se záchrannými integrovanými složkami a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

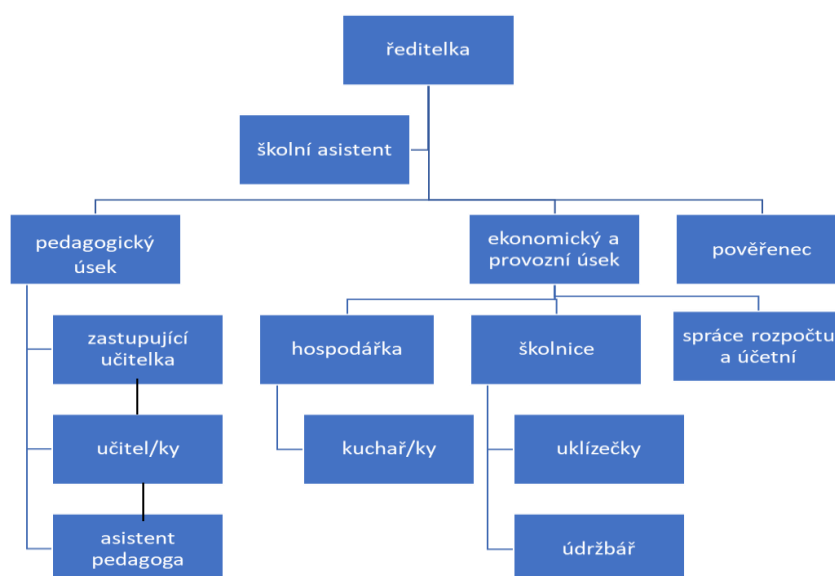
Mateřská škola má všechny zaměstnance, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci s odbornou kvalifikací.

Provoz školy je celodenní **od 6.30 do 17.00 hod.** Snažíme se plánovat přímou pedagogickou činnost učitelů tak, aby učitelky v době hlavní činnosti pracovaly na každé třídě ve dvojicích dvě a půl hodiny, ředitel spolupracuje na jedné ze tříd v rozsahu své přímé práce s dětmi.

Ředitel podporuje profesní rozvoj zaměstnanců a vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogů, včetně sebe, sleduje další profesní růst celého pracovního týmu.

Rozvrh pracovní doby učitelů je organizován tak, aby dětem byla zajištěna ve všech činnostech optimální pedagogická péče a nepřetržitý dohled nad dětmi.

Všichni zaměstnanci přistupují ke své práci zodpovědně, profesionálním způsobem, a to v souladu s pravidly společenskými, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Předností kolektivu je, že se upevňují přátelské vztahy a spolupráce.

3.7. Spoluúčast rodičů s mateřskou školou

Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství (oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, ochota spolupracovat). Učitelé nabízejí rodičům konzultační hodiny,

kde informují rodiče o prospívání jejich dětí, individuálních pokrocích. Domlouvají se na společném postupu při jejich výchově a vzdělávání. Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin a snaží se jim porozumět a vyhovět.

Zákonní zástupci mají možnost spolupodílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, akcí, které škola pořádá na základě dohody s vedením školy. Učitel pravidelně informuje zákonné zástupce o prospívání jejich dítěte. Chrání soukromí rodiny, zachovává diskretnost. Rodiče mají možnost nosit materiály do mateřské školy k danému tématu, pro zlepšení kvality našeho vzdělávání, vyhodnocování naší práce a komunikace s rodiči. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.

Zaměstnanci školy jednájí s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se snažíme vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte. Vycházíme z druhu a stupně podpůrného opatření a v závislosti na organizačních možnostech MŠ se snažíme vytvořit plně vyhovující podmínky při jeho vzdělávání. Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Říčanech a konzultujeme úpravu podmínek vzdělávání.

Při práci s dětmi s přiznanými podpůrnými potřebami volíme vhodné, potřebám dětí odpovídající vzdělávací metody. Vždy pracujeme s vědomím, že takové dítě má jiné osobnostní předpoklady, má menší zkušenosti a větší problémy s osamostatňováním.

Vzdělávací program pro jednotlivé děti vychází z RVP PV a je zpracován formou Individuálního vzdělávacího plánu, dle speciálních potřeb každého dítěte.

Podpůrná opatření jsou podle rozsahu a obsahu členěna do I. – V. stupně a lze je kombinovat, slouží k vyrovnání vzdělávacích možností dětí a jsou určena všem dětem, které by měly pravděpodobně obtíže ve vzdělávání. Podpůrné opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Podpůrná opatření 1. stupně

- jsou opatření mateřské školy, která mají podpořit dítě, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorikou, špatnou koncentrací pozornosti, zadáním práce, úchopem pomůcek, verbální obratností apod.
- pro děti s odkladem školní docházky se vždy zpracovává velmi jednoduchý a strukturovaný plán pedagogické podpory, který nastaví pro tyto děti pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytování motivující zpětné vazby

Plán pedagogické podpory obsahuje: popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu, vyhodnocení naplňování cílů se provádí nejpozději po 3 měsících od zahájení podpůrného opatření.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

- tyto stupně podpory uplatňujeme pouze s doporučením školského pedagogického zařízení a postupujeme v souladu s vyhláškou
- podmínkou poskytování i zrušení podpůrného opatření je vždy předchozí písemný souhlas zákonného zástupce dítěte

Plnění cílů je pravidelně vyhodnocováno. Závěrečné hodnocení dítěte slouží jako podklad pro vytvoření IVP pro další školní rok.

3.9. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání již od samotného nástupu do mateřské školy. Pracujeme s celou třídou a uzpůsobujeme tomu didaktické postupy a dětí cíleně podporujeme v osvojování českého jazyka.

Pokud jsou v mateřské škole více jak 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, ředitel mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do několika bloků v průběhu týdne.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, které paní učitelky využívají při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka jít od nástupu do mateřské školy.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Ve školním vzdělávacím programu se snažíme vytvářet podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Dítě, které vykazuje známky nadání, plně podporujeme a snažíme se mu vytvořit vhodné podmínky, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby se nadání dítěte mohlo projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Zajišťujeme realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Spolupracujeme se školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci dítěte.

3.11. Podmínky vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Jsou-li do mateřské školy přijaty děti mladší tří let, snažíme se zajistit vhodné podmínky pro jejich výchovu, vzdělávání a péči. Děti jsou v heterogenní třídě, kde jsou hračky, didaktický materiál a pomůcky. Hračky věkově nevhodné jsou uskladněny ve vyšších skříňkách či policích.

Učitelé se snaží poskytnout těmto dětem dostatečný prostor pro volný pohyb i hru a zároveň zajišťují dětem bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne. Dětem je umožněno používání specifických osobních pomůcek pro pocit bezpečí a jistoty. Snažíme se dětem zajistit stálý pravidelný denní režim s dostatkem času na realizaci činností, více klidu a individuální péče, která je v tomto období velmi důležitá. Děti mají možnost si zvolit, zda se chtějí zapojit do řízených činností se staršími dětmi nebo si hrát.

Učitelé vzdělávací činnost přizpůsobují možnostem a schopnostem dětí, volí vhodné metody a formy práce. Zařazují častější opakování činností, nápodobu, situační učení a rituály. Zohledňují krátkou dobu soustředění a pozornosti dětí. Činnosti často střídají a největší prostor ponechávají hře a pohybovým aktivitám.

Snažíme se o to, aby se děti cítily v mateřské škole dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Intenzivně spolupracujeme s rodiči, umožňujeme jim pobyt s dítětem ve třídě při adaptaci nebo během školního roku, je-li to ku prospěchu dítěte.

4. Charakteristika vzdělávacího programu

Mateřská škola pracuje se školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, který jsme nazvali „Zahrádkové pěstování“. Je zaměřený na environmentální činnosti, které se prolínají do všech oblastí předškolního vzdělávání v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem předškolního vzdělávání podporující zdravý životní styl, historii města a ochranu životního prostředí. Děti jsou nabádány k šetrnějšímu zacházení s přírodními zdroji, ve smyslu vážit si přírody a prostředí, ve kterém žijeme. Jedním ze zásadních koncepčních záměrů je vybudovat školní prostředí zahrady v souladu s environmentálním zaměřením tak, aby plně vyhovovalo potřebám dětí, jejich přirozenému vývoji a splňovala nároky na bezpečnost.

Vzdělávací obsah je uspořádán do jedenácti integrovaných bloků kalendářních měsíců pro prohlubování zkušeností při pozorování přírody v měnících se klimatických podmínkách během roku, která jsou dětem přirozená a blízká.

Jsou zpracovány společně pro všechny věkové skupiny a konkrétní nabídka činností je na úrovni třídního vzdělávacího programu, kde přihlíží k věkovému složení a specifikům dané skupiny dětí na třídách.

Vzdělávací nabídka EVVO

- seznámení se s prostory zahrady a možnostmi jejího využití
- význam vody pro život a živé organismy (koloběh vody v přírodě)
- znečišťování vody na Zemi a jeho důsledky, hospodaření s vodou
- úzká spolupráce s rodiči, péče o růst vysazené vegetace
- poučení dětí o možných aktivitách a pohybu v prostoru
- zaměření se na rozvoj tělesné zdatnosti a obratnosti dětí prostřednictvím přírodních prvků
- využívání vodních prvků na zahradě
- využití dešťové vody
- zalévání záhonků a květin
- rozvíjení u dětí zvědavost, bádání a radost z poznávání přírodních zákonitostí
- prohlubování citlivého přístupu dětí k přírodě a její ochraně
- seznámení se s tradicemi a historií města Říčany
- úzká spolupráce s Muzeem Říčany
- spolupráce s projektem NEPZ – Nejbohatší ekosystémy planety Země
- poznávání zákonitostí přírody, experimenty
- upevňování pracovních návyků a péče o živou i neživou přírodu

- prevence před rizikovými faktory a negativními vlivy z okolí
- spolupráce se středisky ekologické výchovy
- smyslové hry a nejrůznější činnosti na rozvoj vnímání, zrakové, sluchové, hmatové, chuťové paměti a pozornosti
- pozorování struktury jednotlivých materiálů, jejich vlastností
- rozvíjení předmatematických představ (třídění, porovnávání, orientace v prostoru)
- prožitkové učení a péče o environmentální koutek na zahradě i na třídách
- ošetřování květin ve třídě – pozorování, zapojení do činností (zalévání, omývání rostlin, odstraňování suchých částí, pěstování vlastní rostlinky ze semínka, odnože)
- bezpečná manipulace s dětským nářadím
- sezónní pracovní činnosti (hrabání listů, sázení, přesazování)
- péče o ptáky v zimě – krmení
- pracovními aktivity při chování různých živočichů (terária, akvária)
- námětové aktivity zaměřené na přírodu
- poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a vlivu na člověka
- vytváření základních hygienických a sociálně kulturních dovedností a návyků ve vztahu k životnímu prostředí
- sběr přírodnin a jejich využití, vytváření dekorativních sestav (listy, kaštiny, šišky, žaludy, klacíky)
- přímé pozorování přírody (pozorování rostlin, zvířat, ptáků)
- zapojování všech smyslů (zrak, čich, hmat, sluch, chuť)
- výlety do přírody
- seznamování se s charakterem počasí, změnami v přírodě
- rozlišování listnatých a jehličnatých stromů
- rozlišování druhů ovoce a zeleniny podle vzhledu, chuti, vůně
- seznamování se s plody některých stromů a keřů
- seznamování se s významem ovoce a zeleniny pro zdraví člověka
- všímání si změn v přírodě a poznávat jejich účinky na rostliny (světlo, teplo, mráz)
- rozlišování jednotlivých částí rostlin (kořen, stonek, kmen, větve, koruna, listy, květy, plody)
- seznamování s funkcí jednotlivých částí rostlin
- přibližování dětem důležitosti pomoci člověka při péči o rostliny a přírodu
- poznávání druhů květin (jarní, luční, zahradní, podle ročního výskytu)
- upevňování poznatků o rostlinách pozorováním
- poznávání volně žijících zvířat, seznamování s jejich vlastnostmi

- seznamování s domácími zvířaty a jejich mláďaty
- poznávání vlastností domácích zvířat a jejich užitek
- seznamování s hospodářskými zvířaty a jejich užtkem, mláďata
- seznamování se životem ptáků v přírodě
- přibližování dětem prostředí lesa, života v něm a pomoc člověka při ochraně lesa
- umožnění poznávat základní podmínky života ryb a vodních živočichů
- rozvíjení poznatků o potřebách ochrany přírody v souvislosti s rozvojem techniky
- seznamování s hmyzem, vlastnostmi, užitečnost
- seznamování s exotickými zvířaty

Environmentálně zaměřené vzdělávací programy a jejich návaznost na využití zahrady

- působit na utváření názoru, postojů, hierarchii životních hodnot, životní styl, na pochopení kvality života
- rozvíjet úctu a cit k živé i neživé přírodě a jedinečnosti života na Zemi
- motivovat k aktivnímu zapojení do péče o životní prostředí
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- získávání kladného vztahu k přírodě a životnímu prostředí
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření o povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi
- osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Obsah vzdělávání představuje pět interakčních oblastí **Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět**. Konkrétní cíle z těchto oblastí jsou rozpracovány do integrovaných bloků. Školní vzdělávací program bude postupně projednáván a doplňován na poradách zaměstnanců mateřské školy. Aktualizace programu bude probíhat v přípravném týdnu před začátkem nového školního roku.

Při zpracovávání integrovaných bloků budeme vytvářet ve třídních vzdělávacích programech témata a projekty, ve kterých budeme sledovat kompetence z oblastí předškolního vzdělávání specifické pro každou třídu.

Všechny činnosti, jejich cíle a obsahová náplň se během dne kombinují a prolínají tak, aby smysluplně působily na osobnostní vývoj dítěte.

Obsah vzdělávání, je rozpracován do integrovaných celků kalendářních měsíců, které kopírují průběh školního roku 1. 9. – 31. 8.

Dlouhodobé vzdělávací cíle

- rozvíjet řečové schopnosti i jazykové dovednosti
- osvojit si poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní
- rozvíjet komunikativní dovednosti
- osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví
- rozvíjet a užívat všechny smysly
- rozvíjet tvořivost
- posilovat přirozené poznávání citů
- rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost a schopnost sebeovládání
- umět řídit svoje chování a ovlivňovat svoji situaci
- seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k ostatním
- chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- seznamovat se se světem lidí, kultury a umění, osvojit si základní poznatky o prostředí, v němž žijeme

- umět pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách

Plánované programy, projekty a jejich průběžná realizace mateřské školy navazující na hlavní činnost předškolního vzdělávání

Motýlí zahrádka

- zcela nový pohled na prožitkovou pedagogiku
- přímá účast při transformaci housenky – kukly do krásného motýlka
- zapojení každé třídy
- pozorování housenek v prostředí pro jejich přirozený vývoj
- přenesení zakuklených housenek do určených nádob k pozorování
- „kouzlení“ přírody, otvírání larvy a líhnutí motýla
- pozorování a krmení motýlů
- vypouštění motýlů do volné přírody školní zahrady

Muzeum Říčany

- úzká spolupráce s mateřskou školou, proškolení zaměstnanců, informace o přírodě, historii a kultuře regionu, projektové dny, tematické programy

Knihovna Říčany

Husova knihovna rozvinula úzkou spolupráci s MŠ Zahrádka na kulturních a vzdělávacích pořadech, na které docházejí děti z MŠ. Jde zejména o tyto akce:

- poprvé v knihovně, seznámení s knihovnou, s půjčováním a řazením knih, časopisů a audioknih, seznámení s pojmy kniha, časopis, audiokniha, spisovatel, ilustrátor, leporelo, komiks, prohlídka oddělení pro děti, kvízy a omalovánky
- „Z pohádky do pohádky“ – pořady s prezentací o pohádkách, předčítání z knih s hádáním názvů, výroba loutek
- malování na rynku – „Galerie pod širým nebem“ – (spolu s dalšími školkami i základními školami) – malování dětí v exteriéru na Masarykově náměstí na dané téma, následná výstava zdařilých prací v budově Staré radnice
- exkurze do knihovny

Město Říčany

- třídění odpadu do sběrných nádob v blízkosti mateřské školy
- vystoupení dětí na akcích pořádaných Městem Říčany

Zahrádkový komposter

- vlastní kompostér na bioodpad z naší zahrady
- šetrné zacházení s biologickým odpadem
- pozorování přeměny organického odpadu na kompost (hnojivo)
- levný způsob využití bioodpadu pro zkvalitnění zeminy našich záhonků

Spolupráce s nadačním programem „Zdravá 5“

Zdravá Pětka je unikátní celorepublikový vzdělávací program pro základní i mateřské školy.

- zaměření na zdravý životní styl, především v oblasti zdravého stravování
- seznamování dětí v rámci hodinového bloku zábavnou a interaktivní formou se zásadami zdravého stravování
- motivace dětí k automatickému přijetí zásad zdravé výživy

Celé Česko čte dětem

Posláním obecně prospěšné kampaně „Celé Česko čte dětem“ je prostřednictvím společného čtení budovat pevné vazby, neboť předčítání dětem má obrovský význam pro rozvoj jejich emocionálního zdraví.

- poskytování příležitostí ke každodennímu kontaktu s psaným slovem
- způsob, jak vzbudit u dětí zájem o knihy
- rozvoj předčtenářské gramotnosti
- výchova budoucích čtenářů

Spolupráce s projektem NEPZ – Nejbohatší ekosystémy planety Země

Výchovně-vzdělávací environmentální projekt. Programy jsou uzpůsobeny pro děti v mateřských školách. Unikátnost projektu tkví v jeho přímém napojení na ochranu světového přírodního dědictví deštného pralesa a oceánu v praxi, a to prostřednictvím česko-slovenských projektů Green Life a Blue Life na Sumatře.

Kultura

- návštěvy profesionálních umělců v MŠ (hudební koncert, divadélko, kouzelník)
- vánoční posezení s dětmi a rodiči

- karnevalový rej
- jarní besídky dětí pro rodiče v jednotlivých třídách
- soutěže a hry ke dni dětí
- rozloučení s předškoláky na zahradní slavnosti v MŠ
- naučné a environmentální programy
- programy o bezpečnosti a prevenci před negativními vlivy
- den mobility

Program prevence proti negativním vlivům

- seznamujeme děti s tím, co je ohrožuje (kouření, alkohol, drogy, nadměrné sledování televize nebo hraní počítačových her)
- děti učíme využívat slůvko NE (např. hrou „O ztracené holčičce“)
- v případě ohrožení učíme děti obrátit se na osoby, kterým důvěřuje - učitel, rodič, policista (např. hrou "Co je správné, Budulínku")
- děti se učí znát svoji adresu, telefonní čísla domů, záchranné služby, policie (hrou „Co bys dělal, kdyby“)
- děti jsou poučeny o nebezpečí u pohozených věcí (injekční stříkačky, plechovky, apod.)
- informujeme děti o léčivých bylinách, o jedovatých rostlinách
- pravidelná poučení dětí v rámci BOZP PO třídními učiteli

Program logopedické prevence

Cílem našeho snažení je pomoci dětem s opožděným vývojem a vadami řeči a zlepšit jejich řečové dovednosti před vstupem do ZŠ. V posledních letech totiž stále stoupá počet dětí s vadnou výslovností a děti mívají při vstupu do školy v této oblasti značné problémy.

Náprava spočívá ve skupinové logopedické prevenci na třídách. Logopedické chvíle v ranním kruhu, během dne a v klidovém režimu odpoledního odpočinku.

- oromotorika - motorika mluvidel, posilování jazyka, artikulační cvičení
- dechová cvičení (brániční dýchání) - výdechový proud pro tvorbu sykavek
- výslovnost, komunikační schopnost, aktivní slovní zásoba, rytmus, představivost
- sluchová percepce, rozvoj fonemického sluchu, identifikace hlásky sluchem
- zrakové vnímání
- grafomotorika
- vizuální orientace v prostoru
- uvědomování posloupnosti
- vyjadřovací schopnosti a celková kultura jazyka

- rozvoj rozumových a sensorických schopností dítěte
- automatizace správné výslovnosti (při spontánní mluvě)

5. Vzdělávací obsah

5.1. Výchovná část

Vzdělávání vychází z potřeb dítěte, učí ho rozvíjet jeho přirozené schopnosti a smyslové vnímání. Je výsledkem dlouholetého hledání a ověřování metod vzdělávání dětí v MŠ, ale také v rodině. Zákonné zástupce upozorňuje na závažnost jejich poslání a připomíná, že láskyplným přístupem k dítěti mohou kladně ovlivnit život nejen svého dítěte, ale celé společnosti a budoucnosti lidstva. Obsah jednotlivých oblastí předškolního vzdělávání se v RVP PV stejně jako v životě prolíná, prostupuje a vzájemně se podmiňuje. Dílčí cíle i dosahované kompetence se vzájemně doplňují, na některých místech i částečně překrývají. V rámci různých oblastí se tak přirozeně mohou, i když zpravidla v jiných souvislostech opakovat. Obsah je strukturován do oblastí, které sledují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení.

Jednotlivé oblasti vzdělávání jsou rozlišeny na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, k druhým lidem i k okolnímu světu, na základě interakcí, do kterých dítě v rámci těchto vztahů vstupuje, v nichž žije, rozvíjí se a vyrůstá, učí se a také vzdělávat.

5.2. Interakční oblasti

- * biologická
- * psychologická
- * interpersonální
- * sociálně – kulturní
- * environmentální

Od nich jsou odvozeny **oblasti předškolního vzdělávání**, které jsou v RVP PV nazvány:

- **Dítě a jeho tělo (oblast biologická)**

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace, obratnost – dítě je obratné při pohybových, rytmických hrách (vyjádření rytmu pohybem), orientuje se v prostoru, zvládá překážky, zvládá pohyb v nerovném terénu s různými směry, dovede podle pokynů napodobit předvedený pohyb, koordinuje lokomoci a další pohyby, včetně různých poloh.

Sebeobsluha, bezpečí – dítě ovládá funkce pohybového aparátu, rozvíjení všech smyslů, fyzické a psychické zdatnosti a osvojování si věku přiměřených praktických dovedností, sebeobsluhu a činnosti podporující zdravé životní návyky a postoje, osvojuje si dovednosti důležité k podpoře zdraví, o některých způsobech ochrany, bezpečí a kde v případě potřeby hledat pomoc.

Jemná motorika, koordinace ruky a oka, zručnost – dítě je zručné, dobře umí zacházet s předměty v souladu s jejich funkcí (nůžky, kreslicí potřeba, modelovací hmota, papír, hudební nástroje).

Smyslová citlivost – dítě rozlišuje jemné rozdíly v barvách, tónech, vůně, je citlivé na hmatové dojmy, rozlišuje tvary předmětů a jejich specifické znaky.

Znalosti o těle a zdraví – dítě zvládá sebeobsluhu, hygienické a zdravotně preventivní návyky, jednoduchou obsluhu a pracovní úkony, pojmenuje důležité části těla, zná jejich funkce, má povědomí o růstu těla, jeho vývoji a změnách, zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem, sportem, je opatrné a ohleduplné, rozlišuje, co prospívá zdraví, co mu škodí.

V oblasti biologické budeme rozvíjet u dětí pohybové dovednosti v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí, orientaci v prostoru a osvojování poznatků o vlastním těle a zdravém životním stylu.

- **Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)**

Jazyk a řeč – dítě má správnou výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování.

Vyjadřování – dítě aktivně používá nová slova, ptá se na slova, kterým nerozumí.

Jazyková paměť – dítě reprodukuje krátké texty, říkadla, básničky, písničky, pohádky.

Jazykové rozlišování – dítě sluchově rozlišuje začáteční a koncová slova a hlásky ve slovech, rozumí běžné řeči, sleduje děj a umí ho zopakovat ve správných větách.

Jazyková obratnost a tvořivost – dítě popíše skutečnou situaci, nebo vypráví příběh smyšlený (podle obrázku), volně vypráví pohádku, dovede vytvořit jednoduchý rým, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu.

Komunikativní dovednosti – dítě umí vést rozhovor, dovede pozorně naslouchat, ptát se věcně, neskáče do řeči, správně vyslovuje, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.

Porozumění znakům – dítě sleduje očima znaky nebo text zleva doprava, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a komunikativní funkci, rozlišuje a zná některá písmena a číslice, pozná svoje napsané jméno.

Čtenářský zájem - dítě projevuje zájem o knihy, prohlíží si leporela a knížky, ilustrace, zajímá se o obsah textu.

V oblasti psychologické - u dítěte se zaměřujeme na podporu duševní pohody, psychické odolnosti a zdatnosti dítěte; rozvíjíme jeho řečové schopnosti, jazykové a komunikativní dovednosti; zaměřujeme se na rozvoj intelektu dítěte, rozvíjení pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získávání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti), rozvoje schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí; podporujeme dítě při získávání schopností řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci; podporujeme a povzbuzujeme dítě při získávání dovedností, při rozvoji, poznávání a zájmu o učení, vytváření základů pro práci s informacemi.

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- vnímání
- pozornost, soustředění, paměť
- tvořivost, vynalézavost, fantazie
- rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- časoprostorová orientace
- základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
- řešení problémů, učení

Vnímání, řešení problémů, učení – dítě se zajímá o nové věci, využívá zkušenosti k učení, soustředí se záměrně a udrží pozornost při vnímání nebo tvorbě, vnímá všemi smysly.

Pozornost, soustředění, paměť – dítě se zaměřuje na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu, rozdíl charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi), přemýšlí a dokáže to, o čem přemýšlí vyjádřit, pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno.

Základní matematické představy, početní a číselné pojmy a operace – dítě dokáže vytvářet představy o tvarech, polohách, počtu, vnímat děj, jeho souvislost a následnost, rozlišovat mezi důležitým a nepodstatným, chápat přirozené číslo ve všech jeho rolích (počet, jméno), registruje vyjádření kvantity, porovnává množství, rozumí a odlišuje otázky,

zvládá metody řešení (třídění, přiřazování, porovnávání, metodu výběru a vyloučení, ostré lineární uspořádání, uvažování, usuzování, určení počtu různými způsoby).

Časoprostorová orientace - dítě chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahore, užívá předložky, v prostoru i v rovině, částečně se orientuje v čase).

Tvořivost, vynalézavost, fantazie, rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování – dítě myslí tvořivě (kreativně), vymýšlí „nápady“, vyjadřuje svoje představy a fantazie v tvořivých činnostech (konstruktivní, výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).

Sebepojetí, city, vůle

- sebevědomí, sebeuplatnění
- sebeovládání, přizpůsobivost
- sebepojetí, city, vůle

Sebevědomí, sebeuplatnění – dítě snáší odloučení, zaujímá vlastní postoje a názory a umí je vyjadřovat, dokáže samostatně rozhodovat o svých činnostech, vyjádří souhlas či nesouhlas v situacích, které to vyžadují, učí se zorganizovat hru.

Sebeovládání, přizpůsobivost – dítě odpovídá za sebe a svoje jednání, chápe svou odpovědnost, poslouchá a plní smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupuje na vysvětlená a pochopená pravidla.

Sebepojetí, city – dítě odhaduje, na co stačí, co zvládne, postupně si uvědomuje svoje nedostatky, umí přiznat chybu, přijímá pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch, umí se s ním vyrovnat, učí se hodnotit svoje osobní pokroky, prožívá radost ze zvládnutého.

Vůle – dítě se soustředí na činnost a kontroluje ji; dokončuje, co začalo; snaží se ovládat své afektivní chování (zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu, odložit splnění svých osobních přání apod.).

Zážitková a výrazová citlivost – dítě je citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem, prožívá vše spontánně a přirozeně; projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování, uvědomuje si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek a odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí; těší se z hezkých a příjemných zážitků a učí se zachycovat a vyjadřovat svoje prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, pohybu či dramatickou improvizací).

- **Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)**

Komunikace s dospělým – dítě navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonává stud, respektuje ho, přirozeně a bez zábran komunikuje s druhými dětmi, navazuje a udržuje dětská přátelství, konflikty řeší dohodou, přijímá a uzavírá kompromisy, učí se oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jiným dětem, dělí se s nimi o hračky, pamlsky, pomůcky, učí se rozdělit si úkol s jiným dítětem, vnímá co si přeje nebo potřebuje druhý, vychází mu vstříc (chová se citlivě a ohleduplně k slabším či postiženým dětem, má ohled na druhého a soucítí s ním, dovede nabídnout pomoc).

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech – dítě se brání projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná, odmítá společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, ubližování, agresivitu), obezřetně se chová při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci a v případě potřeby umí požádat o pomoc druhého.

Sociabilita – dítě si uvědomuje svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je, chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), chápe, že osobnostní odlišnosti jsou přirozené, utváří si základní představu o tom, co je dobře, co je špatně, co se smí a co nesmí.

V interpersonální oblasti podporujeme dítě při utváření schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým dětem, dospělým. Posilujeme prosociální chování ve vztahu k druhému, vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.). Rozvíjíme vzájemné interaktivní a komunikativní dovednosti.

- **Dítě a společnost (oblast sociokulturní)**

Společenská pravidla a návyky – dítě uplatňuje základní společenské návyky ve styku s dospělými i dětmi (zdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.), utváří si základní představu o tom, co je a co není dobře (doma, v MŠ, i na veřejnosti), co se smí, co nesmí, zachází šetrně s hračkami, věcmi denní potřeby, knížkami, dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, férově.

Zařazení do společenství – dítě se adaptuje na prostředí školy i jeho běžné proměny (vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřizuje se

názoru skupiny, přizpůsobuje se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu), spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody.

Kultura a umění – dítě vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá a se zájmem sleduje literární, dramatické či hudební představení, hodnotí je (umí říci, co se mu líbilo, nelíbilo, co ho nebaví a proč apod.), zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných technik a dovedností, vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti (zazpívat píseň, zacházet s dětskými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).

Oblast sociálně-kulturní – pomáháme dítěti osvojovat si základní společenské postoje, návyky a dovednosti, uvádíme ho do společenství ostatních lidí, vytváříme povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, učíme dítě přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané, pomáháme hledat cestu do světa kultury a umění.

- **Dítě a svět (oblast environmentální)**

Poznatky, sociální informovanost – dítě se orientuje bezpečně v okolním prostředí, všímá si rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí, osvojuje si elementární poznatky o sobě, rodině, životě a činnostech člověka, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, technických přístrojích, o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli a vesmíru, apod.; vnímá, že svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí) i lidí (tělesné, zdravotní, rasové, etnické, jazykové, národnostní rozdíly) je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý

Vztah k životnímu prostředí – dítě má povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomuje si, že tím jak se chová a žije, ovlivňuje svoje vlastní zdraví, a životní prostředí, rozlišuje aktivity, které mohou zdraví i prostředí podporovat, ale i poškozovat, pomáhá pečovat o okolní prostředí, uvědomuje si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty, přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, přírodní povětrnostní jevy), učí se odhadovat některá nebezpečí a snaží se jim vyhnout

5.3 Obsah vzdělávání

Září – Dobře se ovoci daří

Říjen – Divoké husy na odletu, konec babímu létu

Listopad – Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se přikrádá

Prosinec – Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok k nám běží

Leden – Když je leden bílý, je sedlákovi milý

Únor – Únor bílý, pole sílí

Březen – Březnové slunce má krátké ruce

Duben – Mokrý duben přislubuje dobrou sklizeň

Květen – Čas z květin pleten

Červen – V červnu blýská-li se, hřímá, sedlák spokojeně dřímá

Červenec – Srpen - Co červenec neuvaří – srpen nedopeče

Cílem našeho vzdělávání je rozvíjet dítě, jeho poznávání, získávání zkušeností a osvojení si základů a hodnot, na nichž je založena naše společnost. Posilujeme získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Přizpůsobujeme se vývojovým, fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku. Vzdělávání je vázáno na individuální možnosti a potřeby dětí. Uplatňujeme především metody prožitkové pedagogiky a kooperativních činností (spolupráce, vzájemná tolerance a pomoc). Děti do činností nenutíme, volíme vhodnou motivaci, volitelně se střídají aktivity spontánní i řízené.

Vzdělávací obsah je uspořádán do jedenácti integrovaných bloků kalendářních měsíců a týdenních doporučených témat jako prohlubování zkušeností při pozorování přírody v měsících se klimatických podmínkách během roku. Integrované měsíční bloky jsou pro celou školu společné, jejich záměry i cíle, konkrétní obsah, jednotlivá podtémata jsou vytvářena společně všemi učiteli na začátku školního roku. V týdnu může učitel pracovat s dětmi na jednom i více tématech dle potřeby, aktuální situace, zájmu dětí a souvisejícími kulturními aktivitami školy během celého roku.

Integrované bloky respektují specifika předškolního věku, navazují na sebe. Nové informace jsou předávány zejména formou příkladu, názorné ukázky a vlastní praktické činnosti. Děti tak docházejí k poznatkům přirozeným způsobem, vytvářejí si mezi informacemi žádoucí

vazby, vlastní struktury poznatků a učí se získané informace aplikovat do praktického života.

**Témata jsou pouze doporučená, každá třída s nimi může pracovat dle vlastního
třídního programu a zájmu.**

INTEGROVANÝ BLOK ZÁŘÍ

Dobře se ovoci daří

Doporučená témata:

Vítáme tě ve školce

Vzpomínka na prázdniny

Poznáváme školku

Školka plná kamarádů

Hračky ve školce

Skřítek Podzimníček

Plody podzimu

Bezpečnost a doprava (Den mobility)

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- ulehčit dětem nástup do mateřské školy
- seznámit děti s chodem mateřské školy
- seznámit děti s pravidly ve třídě a školce a přizpůsobit se dennímu režimu
- rozvíjet schopnosti důležité pro navazování a vyvíjení vztahů k druhým lidem
- seznámit děti s charakterem počasí, změnami v přírodě
- nenásilnou formou seznámit děti s možným nebezpečím, se kterým se může ve svém okolí setkat

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti dítěte
- rozvíjení komunikace mezi dětmi
- vytváření pozitivního vztahu k učení a podpora zájmu o učení
- rozvíjení citové samostatnosti dítěte
- seznámení s pravidly chování ke kamarádovi
- poznávání pravidel sociálního soužití v mateřské škole a jejich spoluvytváření
- seznámení s místem a prostředím, ve kterém dítě tráví svůj čas tj. v mateřské škole a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka:

- činnosti relaxační a odpočinkové, které zajišťují zdravou náladu a klid
- běžné pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny a stolování
- hry se slovy, slovní hádanky

- pozorování přírodních jevů a povídání si o tom
- spontánní hry a volné hry na zahradě a na vycházkách
- činnosti, které zajišťují spokojenost a radost dítěte
- verbální a neverbální komunikace dítěte s druhými dětmi, ale i s dospělými
- činnosti podporující sblížení dětí
- aktivity, které podporují pravidla vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich vytváření
- každodenní setkávání s kladnými vzory v chování
- činnosti vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v mateřské škole
- spoluvytváření jasných pravidel soužití ve třídě
- hry a činnosti na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, s kterými se dítě setkává v běžném životě
- aktivity směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových aktivitách a dopravních situacích)

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobovat pohyby podle vzoru a přizpůsobit je podle pokynu
- zvládat sebeobsluhu, hygienické a zdravotně preventivní návyky (osobní hygiena, stolování, umět se obléknout, svléknout a obout)
- starat se o hračky, pomůcky, uklidit je po sobě, zachovávat pořádek
- pojmenovat věci kolem sebe, kterými je dítě obklopeno
- snažit se soustředit na činnost a snažit se udržet u ní pozornost
- dokázat se odloučit na určitou dobu od rodičů a být činný bez jejich podpory
- navázat kontakty s dětmi, a dospělými, kterým je svěřen do péče, zvládnou ostych a snažit se komunikovat se všemi
- pochopit, že každý má ve třídě svou roli, podle které se má chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi svoje vrstevníky, respektovat jejich rozdílné povahy
- orientovat se bezpečně v prostředí mateřské školy v jejím blízkém okolí
- adaptovat se na život v mateřské škole, aktivně ovládat požadavky plynoucí z prostředí mateřské školy i jeho běžných proměn, spoluvytvářet v této společnosti prostředí pohody
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se můžeme ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky bránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).

INTEGROVANÝ BLOK ŘÍJEN

Divoké husy na odletu, konec i babímu létu

Doporučená témata:

Podzimní práce na poli a zahradě

Podzim v lese a hájích

Jdeme ven za krásy podzimu

Co umí vítr a déšť

Poznáváme, jak je podzim barevný

Draci

Hrátky s dýněmi

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- nenásilnou formou seznámit děti s podzimními změnami v přírodě
- posílit vztah dětí k podzimní přírodě
- vytvářet estetické vnímání kouzla podzimu

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojování svému věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si výtvarných a hudebních dovedností
- rozvíjení zvědavosti, zájmu a radosti z objevování
- rozvíjení poznatků a schopností umožňující vyjádřit prožitky
- posilování prosociálního chování ve vztahu k dětem a dospělým v mateřské škole
- rozvíjení schopností spolupracovat s ostatními dětmi, dospělými a ve třídě
- vytváření přirozeného povědomí o širším přírodním prostředí a o jeho rozmanitosti

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh) a jiné činnosti (základní gymnastika)
- běžné pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti oblékání a úklidu
- kolektivní a skupinová konverzace (podle obrázků)
- hry a úkoly procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- procházky do okolní přírody
- hry a úkoly pro rozvíjení vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- spolupráce ve dvojicích a ve skupinkách
- četba a poslech pohádek s morálním obsahem a poučením
- dramatické, slovesné a receptivní aktivity (sledování a vnímání divadelních scének, dramatizací, hudebních skladeb a písní)
- hry zaměřené k ovládnutí rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

- výtvarné a dramatické činnosti
- pozorování okolní přírody, vycházky
- činnosti přispívající k péči o školní zahradu a okolí mateřské školy

Očekávané výstupy:

- zachovávat vhodné držení těla
- sladit lokomoci a další polohy a pohyby těla
- zvládat jednoduché práce na zahradě
- domluvit se slovy i gesty
- správně vyslovovat
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- rozhodovat o svých aktivitách
- radovat se ze zvládnutého a poznaného
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhými dětmi a navazovat s nimi přátelství
- chovat se slušně a přistupovat k dospělým i dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě a vážit si práce druhých
- činnosti přibližující dítěti svět divadelních a filmových představení)
- spolupracovat s ostatními
- pochopit, že změny jsou přirozené a samozřejmé, a že s těmito změnami je třeba v životě počítat a přizpůsobovat se jim doma i v mateřské škole

INTEGROVANÝ BLOK LISTOPAD

Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se příkrádá

Doporučená témata:

Ptáci, kteří odlétají do teplých krajů

Podzimní proměny počasí

Zvířata se chystají na zimu

Příroda se připravuje na zimu

Řemesla a povolání

Pět zázraků našeho těla

Ukládání stromů k zimnímu odpočinku

Svatý Martin

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- snažit se využít všechny naše smysly
- poznat význam práce lidí, sledovat práci dospělých a znát typické vlastnosti pracovních činností
- mít povědomí o změnách v podzimním počasí
- mít povědomost o životě volně žijících zvířat a ptáků

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjení a užívání všech našich smyslů
- rozvíjení jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání a porozumění)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- získávání schopnosti záměrně ovládat své chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvíjení komunikujících dovedností verbálních i neverbálních
- seznamování a osvojování základních znalostí o prostředí, ve kterém dítě žije
- rozvíjení schopnosti přizpůsobovat se podmínkám venkovního prostředí a jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (skoky, poskoky a lezení)
- smyslové hry
- řečové a artikulační hry
- přednes básniček
- řešení myšlenkových i praktických úkolů a hledání jiných možností a variant
- sledování pohádek a příběhů obohacující emocionální život dítěte
- literární, hudební a výtvarné činnosti
- společenské a komunikující hry

- různorodé kolektivní hry a skupinové činnosti umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- kognitivní činnosti (vyprávění, poslech)

Očekávané výstupy:

- chápat a rozeznávat pomocí všech smyslů (sluchem, zrakem, vůní, chutí a hmatem)
- zvládat jemnou motoriku (pracovat s nůžkami, papírem, modelínou atd.)
- učit se nazpaměť krátké texty (říkanky, básničky)
- učit se z paměti stručné texty a vědomě si je zapamatovat a vybavit
- vyvíjet volní snahu, koncentrovat se na aktivitu a její dokončení
- zachovávat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v mateřské škole i na veřejnosti
- dodržovat pravidla her
- mít vědomosti o závažnosti péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ovládat běžné aktivity a požadavky kladené na dítě i jednoduché reálné situace, které se v mateřské škole opakují, chovat se přirozeně i bezpečně na veřejnosti i doma
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem

INTEGROVANÝ BLOK PROSINEC

Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok k nám běží

Doporučená témata:

Radujme se, přichází adventní čas

S čerty nejsou žerty

Kouzla zimy

Když zavoní cukroví

Pohádkové vánoce

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- seznámit se se zimní přírodou
- nenásilnou formou provést děti Mikulášskou nadílkou
- podílet se na přípravě nejkrásnějších svátků v roce - Vánoc a vytvářet základy estetického vztahu ke zvyklostem

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjení pohybových schopností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- osvojování si vědomostí, které předcházejí čtení a psaní
- posilování přirozených poznávacích pocitů
- rozvíjení a vzdělávání estetického vnímání, citění a prožívání
- rozvíjení kooperativních zručností (spolupráce)
- rozvíjení společenského a estetického vkusu
- poznávání rozdílných kultur

Vzdělávací nabídka:

- manipulační aktivity a elementárních úkonů s předměty, pomůckami, nástroji, materiálem a náčiním
- poslouchání čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových pohádek a příběhů
- činnosti zaměřené na vytváření vědomostí a osvojování znalostí (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky)
- hry na téma zima
- kolektivní setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání ostatním
- činnosti podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury - seznámení přirozeným způsobem s tradicemi a zvyky (výtvarné, hudební a dramatické činnosti atd.)

- sledování událostí ve městě a účast na akcích, která jsou pro dítě poutavé
- práce s literárními texty

Očekávané výstupy:

- zvládat jemnou motoriku (pracovat s náčiním, výtvarným materiálem a předměty denní potřeby)
- sledovat a vypravovat pohádku, příběh
- chápat, že je pozoruhodné dozvídat se nové věci a využívat zkušenosti k vzdělávání
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné emocionální prožitky (radost, spokojenost, strach, smutek)
- mít radost z hezkých a příjemných zážitků
- porozumět normálním projevům vyjádření citů a nálad
- vnímat co si druhý přeje nebo potřebuje a vycházet mu vstříc
- chovat se na základě vlastních motivů a současně s ohledem na druhé
- mít znalosti o širším společenském a kulturním prostředí i jeho dění v míře praktických zkušeností a dostupných praktických příkladů v okolí dítěte

INTEGROVANÝ BLOK LEDEN

Když je leden bílý, je sedlákovi milý

Doporučená témata:

Tři králové

Bude zima, bude mráz

Tajemství mého těla

Staráme se o své zdraví

Když kamarád stůně

Zimní radovánky a sporty

Mráz maluje na okna

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- vytvářet základy estetického vztahu k tradicím
- pojmenovat části těla, některé orgány a znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách
- osvojovat si dovednosti podstatné k podpoře a k ochraně zdraví
- seznámit se se sporty, které se vykonávají v zimě a zkusit některý z nich

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojování poznatků o těle a jeho zdraví
- chápání vlastního těla
- rozvíjení řečových schopností a jazykových obratností produktivních (výslovnost, vyjadřování)
- rozvíjení tvořivosti (tvůrčího myšlení)
- rozvíjení citových vztahů a plně emoce prožívat
- osvojování jednoduchých poznatků důležitých pro navazování vztahů k ostatním
- rozvíjení základních kulturně společenských vztahů, zvyků a šikovností dětí
- porozumění, že změny způsobené lidmi mohou prostředí chránit a zlepšovat nebo také poškodit a ničit

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené aktivity (vyrovnávací, dechová, protahovací, relaxační a uvolňovací cvičení)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů a k prevenci nemoci
- aktivity orientované k poznání lidského těla a jeho částí
- individuální projev na určité téma
- námětové hry a aktivity

- estetické a tvořivé činnosti (slovesné, dramatické a pohybové)
- činnosti orientované k poznávání rozdílných vlastností lidí, čím se lidé od sebe liší a v čem jsou si podobní
- modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat ostatní
- přípravy a provedení společných zábav (slavnosti v rámci obyčejů a tradic)
- poučení o možných nebezpečných situacích a pochopitelným způsobem ilustrovat (praktické ukázky), jak se chránit (kontakt s léky, nepříznivé přírodní jevy)

Očekávané výstupy:

- pojmenovat části těla, některé z orgánů a vědět k čemu jsou důležité, mít vědomosti o těle a jeho vývoji a ovládat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- charakterizovat situaci podle obrázků nebo podle skutečnosti
- utvářet jednoduché rýmy
- učit se a jednat podle instrukcí a pokynů
- řídit svoje emoce ve známých a opakujících se situacích, kterým dítě rozumí a přizpůsobit jim svoje chování
- odmítnou komunikaci, která je mu nepříjemná
- porozumět běžným neverbálním projevům emocionálních prožitků a nálad druhých
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může dítě setkat ve svém okolí a vědět jak se ve skutečnosti chránit (jak se vyhnou nebezpečí a v případě nutnosti kam nebo na koho se obrátit o pomoc)

INTEGROVANÝ BLOK ÚNOR

Únor bílý, pole sílí

Doporučená témata:

Co nám zima nadělí
Sněhuláci, to jsou páni
Zvířata v zimě
Ptáci, kteří se k nám vracejí
Hrajeme si na muzikanta
Loučíme se s paní zimou
Masopustní veselí

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- posilovat správné chování při zimních dovednostech
- vnímat svět, že je rozdílný a pozoruhodný
- rozvíjet přirozené poznatky o tradicích
- zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- pozorovat zvířata v zimě

Dílčí vzdělávací cíle:

- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, souhra ruky a oka)
- rozvíjení zájmu o verbální i neverbální sdělení (dramatické, pohybové)
- rozvíjení paměti a pozornosti
- rozvíjení schopnosti sebeovládání
- vytváření prosociálních postojů (rozvíjení tolerance a respektu)
- vytváření pozitivních vztahů ke kultuře a umění a rozvíjení dovedností tyto spojitosti sdělovat a ukazovat
- rozvíjení respektu k životu ve všech jeho podobách
- seznámení se světem lidí, kultury a umění
- uvědomování si sounáležitosti s přírodou

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové činnosti
- aktivity seznamující děti s různými komunikačními potřebami (audiovizuální technika)
- komentování zážitků a činností
- spontánní a volné hry

- hry zaměřené k podpoře tvořivosti a představivosti (hudební, výtvarné, taneční, dramatické aktivity atd.)
- cvičení organizačních dovedností
- vyprávění příběhů s morálním obsahem a ponaučením
- kreativní aktivity hudební, hudebně pohybové podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- kognitivní činnost (kladení otázek a hledání odpovědí)

Očekávané výstupy:

- ovládat souhru ruky a oka
- zkoordinovat pohyb se zpěvem a ovládat při tom dechové svalstvo
- sladit pohyb s rytmem hudby
- chápat verbální vtip a humor
- poznat a vymyslet jednoduchá slova stejného významu (synonyma), vytvořit protikladná slova (antonyma) a slova se stejnou podobou, ale jiným významem (homonyma)
- řešit problémy, úkoly, myslet tvořivě a předkládat své nápady
- zaujímat vlastní názory a postoje a vyslovovat je
- vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby hudebně pohybovou a dramatickou improvizací)
- respektovat potřeby ostatních dětí, dělit se o hračky, pomůcky
- dodržovat pravidla her i jiných aktivit, jednat spravedlivě a férově
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních činností, zvládat základní hudební dovednosti (zaspívat píseň, umět používat jednoduchá hudební nástroje)
- zacházet šetrně s pomůckami, hračkami
- všímat si přeměn a dění v nejbližším okolí
- pomáhat starat se o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady)

INTEGROVANÝ BLOK BŘEZEN

Březnové slunce má krátké ruce

Doporučená témata:

Zvířata, která se probouzejí ze zimního spánku

Kniha je můj kamarád

Klubíčko pohádek

Jaro ťuká na vrátka

Světlem křížem krážem

Podmořský svět

Co všechno jsem se naučil

Půjdu k zápisu

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- osvojovat si vědomosti ze života živočichů a upevňovat vztah dětí ke všemu živému
- vytvářet povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi
- seznamovat se s knihou ve všech jejích podobách
- připravovat se na zápis do školy

Dílčí vzdělávací cíle:

- ovládnutí pohybového ústrojí a tělesných funkcí
- rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka
- osvojování si základních znalostí o znakových systémech a jejich funkcích (abeceda a čísla)
- rozvíjení schopnosti vytvářet city
- vytváření prosociálních postojů (rozvíjení sociální citlivosti a přizpůsobivosti)
- vytváření znalostí o existenci ostatních kultur a národností
- vytváření podvědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s lidmi a se společností

Vzdělávací nabídka:

- psychomotorické hry
- společné diskuze a rozhovory (vyprávění příběhů podle skutečnosti i podle vlastní fantazie)
- prohlížení knih a encyklopedií
- aktivity zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání

- hry na téma škola
- četba pohádek a příběhů s etickým obsahem
- literární činnosti (poslouchání pohádek, příběhů a básní)
- setkání s literárním uměním mimo mateřskou školu, návštěva knihovny
- praktické užívání technických přístrojů, pomůcek a předmětů, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávané výstupy:

- zvládat jednoduché pracovní úkony (úklid knížek, pomůcek, předmětů, třídy)
- sluchově rozlišit začáteční a koncovou hlásku
- vytleskávat slova po slabikách
- poznat napsané svoje jméno
- projevovat zájem o knížky, poslouchat v klidu četbu, sledovat film
- přemýšlet a vést jednoduché rozbory, vyjádřit svojí myšlenku
- umět vyjádřit svůj souhlas a naopak nesouhlas v situacích, které to vyžadují
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhé a řešit neshody v klidu
- činnosti přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (taktnost, tolerance, slušnost a spolupráce)
- chápat, že svět má svůj systém, že je pestrý, rozdílný, že na světě žijí různí lidé a že je na světě rozdílná příroda (mýt vědomosti o existenci různých národů a kultur)

INTEGROVANÝ BLOK DUBEN

Mokrý duben slibuje dobrou sklizeň

Doporučená témata:

Velikonoční svátky

Jarní práce na poli a zahradě

Kde jsem doma

Město, v kterém bydlím

Rodina

Vesmír

Planeta Země (Den Země - 22. 4.)

Čarodějnický rej

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- osvojit si jednoduché poznatky o světě a životě v něm
- uvědomovat si svou roli ve společenství
- poznávat svoje bydliště a jeho okolí, rozlišovat město, vesnici
- mít povědomí o významných místech doma i ve světě
- vytvářet základy estetického vztahu ke kultuře a umění
- rozvíjet úctu k živé i neživé přírodě a jedinečnosti života na Zemi

Dílčí vzdělávací cíle:

- ovládnutí znalostí o pohybových aktivitách a jejich kvality
- rozvíjení kultivovaného projevu
- rozvíjení a zdokonalování smyslového vnímání
- vytváření podvědomí o vlastní sounáležitosti s planetou Země
- rozvíjení dovedností umožňujících pocity a získané dojmy
- posilování prosociálního chování ve vztahu v rodině
- vytváření znalostí o mezilidských mravních kvalitách
- osvojování znalostí a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých aktivit v starostlivosti o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

Vzdělávací nabídka:

- příležitosti a jednání směřující k ochraně zdraví a osobní bezpečnosti
- písemné a kreslené napodobování symbolů, tvarů, čísl a písmen
- záměrné pozorování předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (materiál, velikost, barva, vůně, chuť, zvuky) a jejich typických znaků a funkcí

- motivované zacházení s předměty a zkoumání jejich vlastností
- pokusy s materiálem a předměty
- hry na téma rodina, přátelství
- aktivity směřující dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- činnosti orientované na poznání sociálního prostředí, v kterém dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny, vztahy v rodině)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí a práce (využívání vhodných příkladů z okolí dítěte, praktické zacházení s pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých úkonů a aktivit)
- praktické aktivity, na jejichž podkladu se dítě seznamuje s různorodými přírodními i umělými materiály ve svém okolí (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různým materiálem a s různými surovinami)
- činnosti zaměřené na orientaci v obci, kde žiji (procházky ulicemi, návštěvy obchodů, důležitých institucí, muzea apod.)

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby běžnými pracovními pomůckami, drobnými nástroji
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, názory ve správně zformulovaných větách
- poznat některá písmena a číslice
- zaměřovat se na to co je z poznávacího aspektu důležité (odhalovat vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, rozdíly nebo podobu)
- uvědomovat si svou samostatnost
- přijímat a uzavírat dohody
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat bezpečí druhých (lež, ubližování, nespravedlnost, agresivita)
- chápat, že svět má svůj systém, že je pestrý, rozdílný (mít vědomosti o planetě Zemi, o vesmíru)
- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat

INTEGROVANÝ BLOK KVĚTEN

Čas z květin pleten

Doporučená témata:

Maminky mají svátek
Kouzla, čáry a pokusy
Rozkvetlá jarní zahrádka
Zahrada plná bylinek
Pestrý život v trávě
Svět rostlin
Zvířata

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- osvojovat si jednoduché poznatky za života rostlin
- poznat a pojmenovat zvířata, seznamovat se s jejich základními vlastnostmi
- poznat a pojmenovat zvířata, která žijí jinde, než u nás
- upevňovat vztah ke všem živým tvorům
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- utvářet povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- seznamovat se s živou i neživou přírodou
- podporovat utváření vztahů dítěte k dospělým

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení znalostí a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobního klidu a pohody prostředí
- rozvíjení verbálních i neverbálních dovedností
- vytváření kladného vztahu k rozumovým činnostem
- přecházení od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému
- rozvíjení dovedností, které umožňují vyjádřit zážitky a dojmy
- rozvíjení komunikujících dovedností
- chápat a přijímat zásadní hodnoty ve společenství ostatních lidí
- osvojování znalostí a dovedností potřebných k ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem

Vzdělávací nabídka:

- nelokomoční pohybové činnosti (změny pohybů a poloh těla na místě)
- tvořivé a kreslené aktivity
- vyprávění příběhu, pohádky, kterému dítě naslouchalo
- dramatizace a zpěv
- hry a aktivity orientované ke cvičení paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti nejrůznějšího zaměření požadující individuální vystupování, vyjadřování a rozhodování
- dramatické činnosti vyjadřující mimickou náladu dítěte (smích, pláč, vztek, smutek, údiv, vážnost apod.)
- sociální hry a aktivity nejrůznějšího zaměření
- tvůrčí činnosti zaměřené na estetické vnímání i vyjadřování a zdokonalování elegance
- přirozené i zprostředkované poznávání přírody a sledování změn okolo mateřské školy (živá a neživá příroda, rostliny, zvířata, počasí)
- pěstitelské a pracovní činnosti zaměřené k péči o školní prostředí
- ekologicky motivované herní činnosti

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb v různém prostředí (házet a chytat míč, používat náčiní, zvládat překážky, pohybovat se ve skupině dětí, vodě, v písku)
- porozumět slyšenému příběhu, slyšené pohádce (převyprávět děj příběhu, pohádky)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, za, pod, vedle u, mezi apod.)
- uvědomovat si své možnosti i hranice (svoji silnou, ale i slabou stránku)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k ostatním, ale i přiznat stejná práva ostatním a uznávat je
- zachycovat realitu ze svého okolí a zobrazovat své představy pomocí různých dovedností (tvořit a vyrábět z různých materiálů a přírodnin)
- osvojovat si přirozené znalosti o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, zajímavé a jemu srozumitelné a využitelné pro další učení
- pomáhat starat se o okolní životní prostředí (pečovat o rostliny, chránit přírodu v okolí mateřské školy)

INTEGROVANÝ BLOK ČERVEN

V červnu blýská-li se, hřímá, sedlák spokojeně dřímá

Doporučená témata:

Děti mají svátek

Tatínci mají svátek

Země není popelnice

Země, voda, vzduch

Co všechno kvete

Každá škola má svůj konec

Hurá, prázdniny

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- vytvořit povědomí o přírodním prostředí a přírodních jevech
- upevnit vztah k třídění odpadu
- vnímat, že svět se dá obletět, obeplout a projet
- posílit vztah a estetické vnímání půvabu letní přírody
- uvědomovat si své místo ve společnosti a mít vztah ke všem svátkům

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních zvyklostí a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvíjení tvůrčích schopností (mluvené řeči)
- rozvíjení a zdokonalování fantazie
- rozvíjení etického cítění, prožívání a vnímání
- ochrana svého soukromí a bezpečí ve vztahu k ostatním
- rozvíjení schopnosti projevovat se autenticky, chovat se spontánně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat sociálnímu prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření vědomostí o vlastní sounáležitosti se živou a neživou přírodou
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka:

- sezonní aktivity a míčové hry, turistika
- vytváření přirozených životních návyků
- vyřizování vzkazů a zpráv
- vyprávění filmu, pohádky, příběhu, které dítě spatřilo
- konkrétní úkony s materiálem (přiřazování, dělení, odhad, porovnávání, upravování apod.)

- aktivity zaměřené na seznámení s přirozenými číselnými a matematickými představami a jejich symbolikou (základní geometrické tvary, číselná řada, číslice, množství apod.)
- činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- hry a situace, kde se dítě učí chránit svoje soukromí a bezpečí, ale i druhých
- aktivity přibližující dítěti morální hodnoty (dobro a zlo, pravda a lež apod.)
- aktivity přispívající k péči o životní prostředí a o okolní terén

Očekávané výstupy:

- rozeznávat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v různých situacích nedošlo k poškození zdraví dítěte
- vést rozhovor naslouchat druhému dítěti, sledovat ho, ale i obsah, počkat až dítě domluví a pak se ptát
- vyjadřovat svoji fantazii v tvořivých činnostech (výtvarných, hudebních, pohybových a dramatických atd.)
- být citlivý ve vztahu k lidem, k přírodě a předmětům
- přijímat kladné ohodnocení, ale i případný neúspěch a umět se s tím vyrovnat
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a zobrazovat své představy pomocí různých výtvarných a pracovních technik (kresba, modelování, skládání z papíru, práce s přírodním materiálem apod.)
- mít znalosti o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si jak se člověk má chovat v přírodě
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat..)

INTEGROVANÝ BLOK ČERVENEC - SRPEN

Co červenec neuvaří – srpen nedopeče

Doporučená témata:

Jak chutná léto

Letní hrátky

Putování za sluníčkem

Život ve vodě a u vody

Charakteristika a záměr integrovaného bloku:

- získat vztah k přírodě
- podpořit postoj k přírodním jevům a přírodnímu prostředí
- upevnit spojitost ke krásám léta

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjení pohybových schopností v oblasti motoriky
- rozvíjení tvořivého sebevyjadřování
- nabývání sebevědomí a sebedůvěry
- osvojení jednoduchých dovedností důležitých pro navazování vztahů k dětem i dospělým
- rozvíjení spolupráce ve třídě
- vytváření základního povědomí o kulturním a technickém prostředí

Vzdělávací nabídka:

- aktivity směřující k prevenci úrazů při hrách a pohybových činnostech
- sluchové a rytmické hry
- individuální a skupinové dialogy
- hry a aktivity orientované k poznání
- prohlížení knížek a encyklopedií
- pozorování kulturních a technických objektů
- smyslové hry
- činnosti vhodné k sílám a schopnostem dítěte
- trénink v sebekontrolě a sebeovládání
- hra a aktivity, které vedou děti k pozornosti k druhému a k snaze podělit se s ním
- tvořivé činnosti literární, dramatické a výtvarné

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany svého zdraví
- učit se nová slova a aktivně je používat
- úmyslně používat všechny smysly
- učit se klasifikovat svůj osobní rozvoj
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- vyjadřovat se prostřednictvím pohybových aktivit
- uplatňovat zvyky v základních podobách společenského chování ve styku se všemi lidmi

6. Evaluační systém

Charakteristika evaluačního systému

Jedná se o ucelený provázaný proces, který bude uplatňován soustavně a zároveň na úrovni školy, třídy i jednotlivých dětí. Vyhodnocování bude prováděno průběžně a jeho výsledky budou pravidelně konzultovány na pedagogických poradách. Evaluační proces na třídách je řešen formou záznamových archů v přímé spojitosti s portfolii každého z dětí, a dále pak formou rozhovorů mezi učiteli. Je zpětnou vazbou při autoevaluaci.

Celková evaluace školy nám umožňuje zjistit, zda jsou plněny všechny funkce dané Školním vzdělávacím programem a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Při evaluaci je důležitý prostor pro vyjádření názorů, diskusi a projednání řešení ze strany učitelů a ředitele.

Dáváme prostor i rodičům formou písemných dotazníků nebo rozhovorem.

Oblasti evaluace:

- soulad ŠVP a RVP
- plnění cílů ŠVP a soulad s TVP
- realizace obsahu vzdělávání – nabídka a průběh vzdělávání
- práce učitelů, sebehodnocení
- výsledky vzdělávání, hodnocení pokroku, výsledky jednotlivých dětí
- kvalita podmínek vzdělávání dle RVP
- řízení MŠ
- personální a organizační podmínky
- spolupráce s rodinou

Prostředky a časový plán evaluace:

- kontroly – dle plánu
- pozorování a monitoring – denně
- rozhovory s učiteli – průběžně
- porady - průběžně
- hospitace – dle plánu
- vyhodnocování pedagogické diagnostiky – měsíčně
- hodnocení práce školy pomocí dotazníkového šetření – 1x ročně

Odpovědnost za hodnocení:

- práce všech zaměstnanců školy, její průběh a výsledky – ředitelka
- TVP a jeho funkčnost, třídní tematické plány, soulad TVP a ŠVP a RVP PV, kvalita podmínek vzdělávání, výsledky vzdělávání, vyhodnocení projektů – učitelky
- hodnocení činností ve třídě – děti společně s učitelkami
- průběh a podmínky vzdělávání v souvislosti s provozními aspekty – provozní pracovníci
- další podněty, konzultace, diskuze, dotazníkové šetření – zákonní zástupci dětí navštěvujících MŠ

Zpětná vazba:

- prostřednictvím zpětné vazby se očima jiných lidí poskytují důležité informace o tom, jak pracujeme; díky zpětné vazbě můžeme zjistit své nedostatky, ale také přednosti
- prioritou principu je výběr cíle se zaměřením na osobu nebo na situaci; zaměření může také být na osobu či na celou skupinu lidí
- důležité je porozumění sami sobě, získat názor od všech účastníků a pohled na danou problematiku; vytvoření atmosféry a příjemného prostředí, uvolnění emocí pro spontánní vyjadřování
- zaměření na celek, na všechny účastníky skupinového dění; záměrem je pozorování a zjištění funkčnosti vazeb mezi jednotlivými členy. Jedná se o prostor o náhled spolupráce v týmu, kdy všichni zúčastnění vyjádří, co je zapotřebí a mají správně identifikovat a pojmenovat důležité okamžiky

Portfolio učitelů:

- prostřednictvím písemného záznamu, evidování skutečností profesního rozvoje a účasti na činnostech školy

Portfolio dítěte:

- písemné stanovení datovaného výchozího stavu dítěte, stupeň vývoje stávajících schopností, možností a dovedností konkrétního dítěte
- specificky záměrně vybraná individuální kritéria vývoje
- provedení záznamu vždy tehdy, jedná-li se o vývojový posun - zdokonalení ale i výraznou stagnaci – vedení a aktualizace portfolia dítěte
- zpětná vazba – stanovení zda postupujeme správně a jak pokračovat

Evaluační tabulka

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědnost
1. Soulad ŠVP s RVP	<ul style="list-style-type: none"> • porovnání textu 	<ul style="list-style-type: none"> • legislativní změny • interní změny 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka
2. Plnění cílů ŠVP a soulad s TVP	<ul style="list-style-type: none"> • hospitace • rozhovory • pedagogické porady • reakce dětí, výsledky hry, analýza dětských prací 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 – 2x ročně • 1x měsíčně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka • učitelky
3. Realizace obsahu vzdělávání (vzdělávací nabídka, průběh vzdělávání)	<ul style="list-style-type: none"> • hospitace • rozhovory s dětmi • práce dětí • výsledky činností • hodnocení a spokojenost rodičů • pedagogické a operativní porady 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 – 2x ročně • průběžně, min. 1x za měsíc • min. 1x týdně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka • učitelky
4. Práce učitelů, sebehodnocení	<ul style="list-style-type: none"> • hospitace • rozhovory s učiteli • autoevaluace • pedagogické porady • portfolia učitelů 	<ul style="list-style-type: none"> • dle plánu hospitací • průběžně • 1x ročně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka • učitelky
5. Výsledky vzdělávání, vyhodnocení pokroku, výsledků jednotl. dětí	<ul style="list-style-type: none"> • portfolio dětí • písemné slovní hodnocení • rozhovory s rodiči 	<ul style="list-style-type: none"> • měsíčně • 2x ročně • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka • učitelky
6. Kvalita podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV	<ul style="list-style-type: none"> • hospitace • inventarizace • fotodokumentace 	<ul style="list-style-type: none"> • dle plánu hospitací • 1x ročně • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka • učitelky
7. Řízení MŠ	<ul style="list-style-type: none"> • monitoring • kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka

		<ul style="list-style-type: none"> • diskuze • hospitace • konzultace • porady • další vzdělávání zaměstnanců 		
8. Personální a organizační podmínky	a	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola • konzultace • porady • další vzdělávání zaměstnanců 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně 	<ul style="list-style-type: none"> • všichni zaměstnanci
9. Spolupráce s rodinou	s	<ul style="list-style-type: none"> • konzultace a diskuze • společné akce 	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně • 1x za pololetí • konec školního roku 	<ul style="list-style-type: none"> • ředitelka • učitelky

7. Závěr

MŠ Zahradka začala s tímto školním vzdělávacím programem pracovat od 1. 9. 2020 a bude průběžně aktualizován, doplňován, upravován, a to v souladu s RVP PV a též s ohledem na podmínky, možnosti a potřeby mateřské školy a dětí.

Náš školní vzdělávací program je závazným, ale otevřeným dokumentem, který na základě evaluačních činností umožňuje proměnu, zkvalitňování a další rozvoj školy.

Pro děti bychom chtěli vytvořit co nejoptimálnější prostředí a pozitivní klima školy.

Naší snahou a odměnou jsou a budou spokojení děti a rodiče.

Použité zdroje:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Zákon č. 561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání

Vyhláška MŠMT

Metodický portál RVP

Informatorium

Poradce ředitele mateřské školy

Environmentální literatura

Co děti nejvíc potřebují, Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte – Zdeněk Matějček

Logopedická literatura